

Samarbejdsaftale om Demensudredning

Godkendt december 2025

Den Tværsektorielle Grundaftale

REGION NORDJYLLAND
– i gode hænder

KKR
NORDJYLLAND

PRÆKTISERENDE
LÆGERS
ORGANISATION

Samarbejdsaftale vedr. Demensudredning

Dato	Arbejdsgruppens sammensætning	
	Kommuner: • Camilla Segeberg Toft, Morsø Kommune, csto@morsoe.dk • Marianne Finderup, Rebild Kommune, mfni@rebuild.dk • Thea Buus Lynggaard, Aalborg Kommune, tbly-ae@aalborg.dk (kommunal medformand for arbejdsgruppen) • Dorthe Vinter Jessing, Frederikshavn Kommune, dojs@frederikshavn.dk • Hanne Thorsager Olsen, Mariagerfjord Kommune, haols@mariagerfjord.dk (kommunal sekretariatsfunktion) Region Nordjylland: • Lone Jensen, Ældrepsykiatrien, lone.jensen@rn.dk • Ausra Cleemann, Geriatri Aalborg Universitetshospital, auc@rn.dk • Karsten Vestergaard, Neurologi Aalborg Universitetshospital, k.vestergaard@rn.dk (regional medformand) • Mette Ullits Thomsen, Neurologi Aalborg Universitetshospital, meth@rn.dk • Jesper Torp Nielsen, Region Nordjylland, jeton@rn.dk (regional sekretariatsfunktion) Nord-KAP/ PLO-Nordjylland: • Anne Marie Lundgaard, praksiskonsulent Nord-KAP, annemarielundgaard@mail.com	
Dato	Opfølgning på aftalen	
Dato	Hvilken ændring er foretaget på hvilket beslutningsgrundlag	Udarbejdet af
	Udredningsskemaer til brug for kommuner og almen praksis er opdaterede ud fra en "need to know" tilgang.	
	Arbejdsgruppen anbefaler at den eksisterende arbejdsgang baseret på papir erstattes med elektronisk kommunikation	
	Den indledende depressionsudredning (GDS) skal fremover foretages af den praktiserende læge. Begrundelsen for dette er, at der ved depression skal ske behandling heraf og demensudredning ikke initieres.	

Dato	Opfølgning på aftalen
	MMSE udgår og erstattes af BASIC for den kommunale udredning. Dette på baggrund af en vurdering af, at BASIC er bedre til at identificere let kognitiv svække (MCI). Ligeledes ville der være en copyright-problematik i forhold til fortsat anvendelse af MMSE.
	Demensenheden, Region Nordjylland etablerer telefonisk beslutningsstøtte for almen praksis.
	"Social medicinsk opfølgningssamtale" udgår af aftalen. Der har aldrig været en systematisk implementering af denne, og arbejdsgruppen vurderer at en løsning vil være ressourcetung og ikke relevant.

1. Formål med samarbejdsaftalen

Formålet med Samarbejdsaftalen om Demensudredning er at sikre, at nordjyske borgere bliver udredt for demens i overensstemmelse med de nationale retningslinjer på området. Fokus er hensigtsmæssig, hurtig og effektiv udredning af borgere med symptomer på demenssygdom.

Formålet er desuden at sikre en god kommunikation mellem parterne. Dette er afgørende for, at borgeren efter endt udredning får rette opfølgning, hjælp og støtte.

2. Målgruppe

Sundhedsstyrelsen definerer demens som en karakteristisk samling af symptomer - et syndrom - forårsaget af sygdom eller skade som påvirker hjernens intellektuelle funktion, men ikke bevidsthedsklarheden. Demens medfører svækkelse af en række hjernefunktioner: hukommelse, koncentrationsevne, orienteringsevne, sprog og er evt. ledsaget af ændring i personlighed, adfærd og følelsesliv.

Målgruppen for Samarbejdsaftalen om Demensudredning er således de borgere/patienter, der har behov for at få afklaret, om der foreligger en mental svækkelse, der opfylder kriterierne for diagnosen demens. Dette med henblik på at afklare, hvilken sygdom eller tilstand, der er årsag til den mentale svækkelse.

3. Mål for indsatsen

Borgere i målgruppen modtager hensigtsmæssig demensudredning med høj faglig kvalitet. Samarbejdet mellem kommunerne, almen praksis og Demensenheden, Region Nordjylland sikrer borgerne effektive patientforløb.

4. Opgaveløsning og opgavefordeling

Arbejdsdelingen mellem parterne indebærer, at den basale demensudredning foregår i primær sektor i samarbejde mellem den praktiserende læge og en kommunalt ansat demensfagperson. Regionen har indgået § 2-aftale om de praktiserende lægers deltagelse i den samordnede demensudredningsmodel. Demensenheden, Region Nordjylland sikrer tværfaglig og specialiseret visitation, udredning og sparringsmulighed for primærsektoren.

Borgere, der er velegnede til diagnosticering i almen praksis, er borgere, som enten ikke kan eller ikke ønsker at blive udredt i Demensenheden, Region Nordjylland. Alder er ikke et kriterium.

Den praktiserende læge kan i udgangspunktet henvise til Demensenheden, Region Nordjylland i følgende tilfælde:

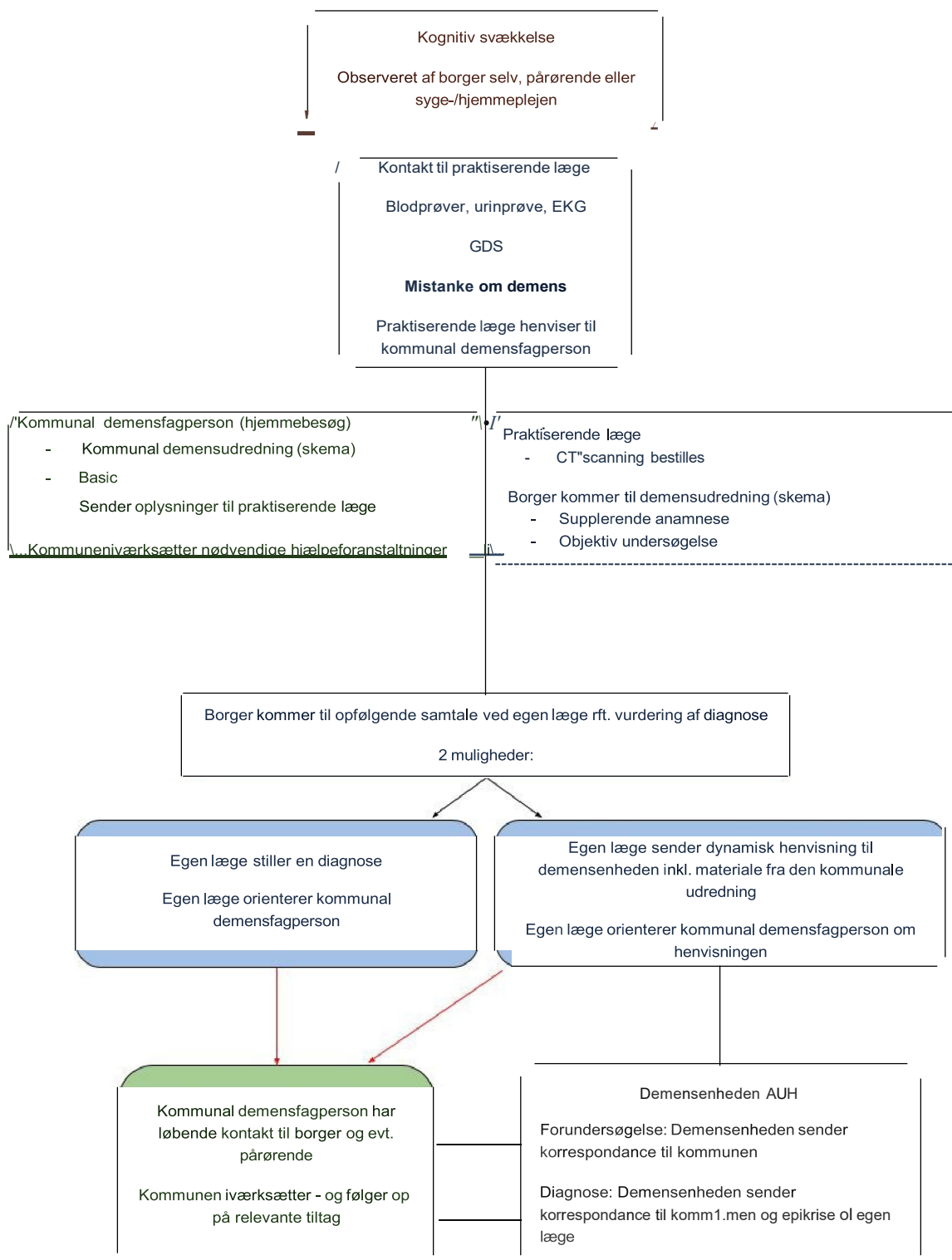
- Patienter i alle aldre, hvor der efter basal udredning er mistanke om demens, og hvor den praktiserende læge vurderer det hensigtsmæssigt at henvise til specialiseret demensudredning.
- Såfremt den praktiserende læge finder det hensigtsmæssigt med en "second opinion".
- Patienter, der vil kunne komme i betragtning til demensmedicin.
- Patienter med MCI /Mild Cognitive Impairment ('let hukommelsessvækkelse').
- Kronisk, psykisk syge patienter, herunder f.eks. patienter med bipolar lidelse, hvor de kognitive forstyrrelser ikke vurderes som en naturlig følge af den psykiske sygdom, kan henvises til enheden.

Eksklusionskriterier:

- Aktive misbrugere, som ikke har været abstinente i minimum 3 måneder.
- Patienter med Parkinson eller sklerose med kognitive forstyrrelser, med mindre der er mistanke om andre årsager til symptomerne.
- Patienter med traumatisk hjerneskade eller apopleksi, idet disse patientgrupper primært varetages allerede i andet regi – der kan dog henvises til Demensenheden, Region Nordjylland i tilfælde af tvivl om de kognitive problemers ætiologi.
- Personer der er for svækkede til udredning eller i terminal forløb af anden sygdom.
- Mistanke om NPH (Normaltrykshydrocephalus) visiteres primært til Liquordynamisk ambulatorium

Uanset om diagnosen stilles i almen praksis eller i Demensenheden, Region Nordjylland, skal kommunen have besked.

Patientforløb ved tværsektoriel demensudredning i Region Nordjylland

5. Kapacitet, aktivitet og økonomi

Ifølge Nationalt Videnscenter for Demens var der i 2023 i Region Nordjylland 135.602 personer over 65 år. Tal fra Sundhedsdatastyrelsen viser, at 3400 af disse nordjyske personer er diagnosticeret med demens. Det estimerede niveau af personer med demens i Region Nordjylland baseret på befolkningsundersøgelser er imidlertid 10600 personer. Der er således tale om, at en stor andel af personer med demens, som ikke bliver diagnosticeret.

6. Adgang til kompetencer og rådgivning og øvrigt udstyr

Demensenheden, Region Nordjylland tilbyder beslutningsstøtte til almen praksis og sparring til de kommunale demensfagpersoner.

7. Implementering og opfølgning på samarbejdsaftalen - etablering af faglig følgegruppe.

BASIC testen skal implementeres hos praktiserende læger og kommunale demensfagpersoner.

Der er indhentet tilbud om fælles virtuel kompetenceudvikling ved brugen af BASIC ved Nationalt Videnscenter for Demens for primært kommunale brugere. Kommunalt udredningsskema inklusivvejledning skal implementeres hos kommunale demensfagpersoner.

Dynamisk henvisning skal implementeres hos almen praksis.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der etableres en faglig følgegruppe bestående af repræsentanter fra alle nordjyske kommuner, Demensenheden, regionens fællesadministration samt almen praksis. Den faglige følgegruppe får til opgave at sikre aftalens implementering, monitorering og opfølgning – herunder sikre udviklingen af kvantitative data til at understøtte arbejdet. Ligeledes vurderer følgegruppen løbende behovet for kompetenceudvikling. Det anbefales, at der vil være stort personsammenfald mellem arbejdsgruppen, som har udviklet samarbejdsaftalen og den kommende følgegruppe. Det bør her bemærkes, at implementeringen af kommende IT-løsninger forventes at kræve særlig opmærksomhed.

Følgegruppen vil have mulighed for at anvende Demensnetværket som implementeringsforum.

I relation til almen praksis sikres adgang til opdateret forløbsbeskrivelse. Øvrige tiltag koordineres i regi af følgegruppen og sker i samarbejde med Nord-KAP og PLO.